

Deze tekst is de vertaling van de Nederlandse tekst 'Waarom krijg ik wel of geen antibiotica?' van Thuisarts.nl

ጸረ-ነፍሳት ንምንታይ ይወሃቡኒ ወይ ኣይወሃቡኒን?

ብሓጺሩ

- ጸረ-ነፍሳት ብባክተርያ ንዝሰዕብ ነጅሪ ዝፍውሱ መጽሃሊታት እዮም።
- ጸረ-ነፍሳት ብቫይረስ ንዝሰዕብ ነጅሪ ኣይሕግዱን እዮም።
- ጸረ-ነፍሳት ጎጂናዊ ሳዕቤናት ከኸትሉ ይኸክሉ እዮም። ከምበዓል ዕግርግር ምባልን ቀይሖ ዕንፍሩር ቆርበትን።
- ጸረ-ነፍሳት ብኸምቲ ኣብ ናይ ሓኪም ትእዛዝ ወረቆት ዝተጠቐሰ ኣገባብ ውሰዱዎም።
- ዝያዳ እንተሓሚምኩም ወይ ንልዕሊ 3 መዓልቲታት ረስኒ ምስዝህልወኩም ናብ ሓኪምኩም ደውሉ።
- ጸረ-ነፍሳት ኣዝዮ ብዙሕ ግዜ እንተተወሲዱም፣ እቶም ጸረ-ነፍሳት ነቲ ባክተርያ ዘይስምዖ ክገብርዎ ይኸክሉ እዮም። እዚ ተጻዋርነት ተባሂሎ ይጽዋዕ።

ጸረ-ነፍሳት እንታይ እዮም?

ጸረ-ነፍሳት ብባክተርያ ንዝሰዕብ ነጅሪ ብጽቡቕ ንምፍዋስ ዝሕግዱ መጽሃሊታት እዮም። ጸረ-ነፍሳት ንኹሎም ዓይነት ነጅሪታት ንምፍዋስ ግን ኣይሰርሑን እዮም።

ዝተፈላለዩ ዓይነታት ነጅሪታት ኣለዉ፡

- እቶም ዝበዝሑ ነጅሪታት ብቫይረስ ዝሰዕቡ እዮም፣ ከምበዓል ሰዓል ወይ ፖንጎ፡፡
- ገሊኦም ነጅሪታት ብባክተርያ ዝሰዕቡ እዮም፣ ከምበዓል ነጅሪ ሳንቡእ፣ ነጅሪ ፍሕኛ ወይ ገሊኦም ብጽታዊ ርክብ ዝመሓላለፉ ሕማማት።
- ሓዲ ሓዲ ግዜ ነጅሪ ብቫይረስ ይጅምር፣ ብጽሕራኡ ጽማጸኒቲ ባክተርያ ይውሰኹ። እዚ ንኣብነት ኣብ ነጅሪታት ናይ ጎረሮ፣ ሳንቡእ፣ እዝኒ ወይ ዓይኒ ከጋጥም ይኸክል። እንተጽኣ ባክተርያ እውን ተወሲኹም ኣቲ ነጅሪ ዝበኣሰ ይኸውን። ስለዚ መብዛሕትኦ እዋን ኣቲ ረስኒ ዝለዓለ ይኸውን። ወይ ኣቲ ረስኒ ጽሕፊ ሒደት መዓልቲታት ብዘይ ረስኒ እደገና ይምለስ።

ጉጅኣታት ናይ ጸረ-ነፍሳት

ጸረ-ነፍሳት ብባክተርያ ንዝሰዕብ ነጅሪ ጽቡቕ ይሰርሑ እዮም። ነቶም ባክተርያ ይቐትልዎም ወይ ንኸይባዝሑ ደው ያብልዎም።

ጸረ-ነፍሳት ከምበዓል ሰዓል ወይ ፖንጎ-ዕ ንዝኣመሰሉ ብቫይረስ ንዝሰዕብ ነጅሪ ኣይሰርሑን እዮም። ስለዚ በዚ ምኽንያት ሓኪም ጸረ-ነፍሳት ኣይህቡን እዮም።

ብዙሓት ዝተፈላለዩ ዓይነታት ጸረ-ነፍሳት ኣለዉ። ንኣብነት ፐንሲሊን [penicilline]። ነፍስወከፍ ዓይነት ጸረ-ነፍሳት ኣንጻር ካልኦት ባክተርያ ይሰርሑ።

ጉጅኣታት ናይ ጸረ-ነፍሳት

ጸረ-ነፍሳት ጉጅኣታት እውን ኣለዎም።

እዚኦም ዝሰዕቡ ጉጅኣታት ክህልዎም ይኸክል፡

- ጸረ-ነፍሳት ጎጂናዊ ሳዕቤናት ከኸትሉ ይኸክሉ እዮም፣ ከምበዓል
 - ዕግርግር ምባል ወይ ውጽኣት
 - ዘሳሕዩ ቀያሕቲ ዕንፍሩር ኣብ ቆርበት
- ጸረ-ነፍሳት ነቶም 'ጥዑያት' ባክተርያ እውን ይቐትልዎም እዮም
 - ሓዲ ጉጅኣት ናይ ጸረ-ነፍሳት፣ ኣንጻር እቶም ንዓና ብሓቂ ዘጅልዩና ባክተርያ እውን ዝሰርሑ ስለዘኾኑ እዮም። ንኣብነት ኣብ መዓናጡና ዝርከቡ መግቢ ንምሕቃቕ ዝሕግዱና ባክተርያ። ጸረ-ነፍሳት ነዚኦም 'ጥዑያት' ባክተርያ እውን ክቐትልዎም እንከለዉ፣ እቶም 'ጎዳኣቲ' ባክተርያ ሓዲ ሓዲ ግዜ ንኸባዝሑ ዕጅል ይረኽቡ እዮም።

• ባክተርያ ዘይስምዖ (ተጻፆሪ) ክኸውን ይኸእል እዩ

እንተኣጻጸ ጸረ-ነፍሳት ብዙሕ ግዜ ኣብ ጥቕሚ ውዒሎም፡ ባክተርያ ተጻፆርነት ከጥርይ ይኸእል እዩ። ስለዚ እዞም ጸረ-ነፍሳት ደጋም ነዚ ባክተርያ ኣይስምዖምን እዮም። ብኸምዚ ዝኣመሰለ ዘይስምዖ ባክተርያ ነጵሪ ምስዘገገጥመኩም፡ እዞም ጸረ-ነፍሳት ደጋም ኣይሕግዝኩምን እዮም። በዚ ምኽንያት ድማ ብኸቢድ ክትሓሙ ትኸእሉ ኢኹም። ሓዲ ሓዲ ግዜ ካልኦት ዓይነት ጸረ-ነፍሳት ገና ክሕግዙ ይኸእሉ እዮም።

እንተኣጻጸ ጸረ-ነፍሳት ዝጥቑም ኮይነ፣ መዓስ ናብ ሓኪመይ ክድውል ኣለኒ?

መብዛሕትኦ ግዜ ጸረ-ነፍሳት ኣብ ጥቕሚ ዝውዕሉ ንነዊሕ እዋን ዝጸንጡ ከበድቲ ጸገማት ጥዕና ንዘለዎም ነጵሪ ንምፍጥስ እዩ። ወይ ድሕሪ ምሓሾም ተመሊሶም ንዝመጽኡ ጸገማት ጥዕና።

ስለዚ 1 ወይ ዝያዳ ካብዞም ዝስዕቡ ጸገማት ጥዕና ምስዘገገጥመኩም ናብ ሓኪምኩም ደውሉ፡

- ቀጻሊ ሕማም ምስዝስምዓኩም። ንኣብነት፡ ሕጽረት ምስትንፋስ፣ ምብዕጋግ ወይ ጠቕላላ ምድካም።
- ረስኒ ንልዕሊ 3 መዓልቲታት ምስዝጸንሑ።
- ረስኒ ንሒደት መዓልቲታት ጠፊኦ ድሕሪ ምጽናሕ እንደገና ምስዝምለስ።
- ኣዝዩ ከቢድ ቃንዛ ምስዝህልወኩም። ንኣብነት፡ ቃንዛ ኣብ እዋን ምሸጎ፣ ቃንዛ ኣብ እዋን ምስትንፋስ ወይ ቃንዛ ኣብ ክሳድኩም።
- ቆርበትኩም ኣዝዩ ጻዕዳ ወይ ሓሜኻሽታይ ምስዝኸውን።
- ኣብ ቆርበትኩም ቀይሕ ዕንፍሩር ምስዝወጽኣኩም።
- ካልኦት ዘሻቆልኩም ጸገማት ጥዕና ምስዘገገጥመኹም።

ጎድናዊ ሳዕቢናት ናይ ጸረ-ነፍሳት ኣጋጢሙኩም ድዩ ወይ ጸረ-ነፍሳት ኣይሓገዙኩምን ድዩ? ስለዚ ናብ ሓኪምኩም እውን ደውሉ። ጸረ-ነፍሳት ምውሳኔ ባዕልኩም ደው ኣይተብልዎ። ኩሎ ግዜ መጀመርታ ምስ ሓኪምኩም ተመያየጡ።

ብዛዕባ ጸረ-ነፍሳት ዝያዳ ሓበሬታ?

ብዛዕባ ጸረ-ነፍሳት ዝያዳ ሓበሬታ ኣብ [RIVM](#) ክትረኽቡ ትኸእሉ ኢኹም።

ኣብ [apothEEK.nl](#) ብዛዕባ መድሃኒታት ዝምልከት ዝያዳ ሓበሬታ ክትረኽቡ ትኸእሉ ኢኹም። ብዛዕባ ኣጠቓቕማ መድሃኒትኩም ምስ ናትኩም ሓኪምን በዓል-ሞያ ቤት-መድሃኒትን ተዘራረቡ።

[ይህን ኣነጻጻሽን ስውርድ](#)